

schuwen laat, dan zal ik met haar spreken.

HOLTZ (*ontroerd*).

Ja... ja... en... ik dank je hoor Ouden-
dael. Ik dank je... ik wou... ik wou
dat ik...

PAUL (*klopt hem even op den schouder*).

Laat maar... laat maar beste jongen...
Sans rancune hoor... (*Holtz af*).

Derde Tooneel.

PAUL, alleen (*lacht even binnensmonds
met een schokje van de schouders*).

...Hunner is het koninkrijk der heme-
len... 't Zou toch heusch jammer zijn als
diè man niet trouwde... 't volmaakte type
van den model-echtgenoot! (*Emma komt
binnen*).

Vierde Tooneel.

PAUL, EMMA.

(*Emma komt naar Paul toe met veer-
krachtigen tred; het hoofd op, de oogen groot-
open, een vraag in den half-open mond. Zij
reikt hem de hand toe, die hij beleefd maar
niet toeschietelijk aanneemt*).

EMMA.

U wil me spreken... werd mij gezegd.
Ik begrijp dat u gehoord heeft... dat u
weet wat hier gebeurd is?

PAUL.

...Ja... ik heb 't gehoord...

EMMA.

Het is goed dat u gekomen is om me
te zeggen dat ik heb gedaan wat ik doen
moest. O, 't is goed dat u mij steunen wil,
want het heeft me toch nog zoo'n zeer
gedaan!... Ik weet 't wel... 't kon nu
niet meer anders... 't was noodig... maar
het is toch zoo moeilijk om hard te zijn.

PAUL (*invallend*).

Ja...

EMMA (*invallend*).

O, maar ik klaag niet! Ik zal niet zwak
zijn... ik zal er volkomen vrede mee heb-
ben, als ik me maar eerst heb losgemaakt
van al die herinneringen aan ons verleden...
Als een verwijt komt nu telkens
dat vroegere leven op, de tijd dat wij al-
tijd... altijd samen waren... samen als
kinderen... samen aan 't sterfbed van
Mama...

PAUL.

Maar men kán zich niet losmaken van
die souvenirs.

EMMA.

Neen, ik kan niet dat verleden vergé-
ten... maar ik kan er aan denken als aan
een doode... Het is dood... en voor-goed

voorbij. Het oude ligt achter me... vóór
me, mijn eigen nieuw leven! O, ú heeft
me wakker geschud! Zonder u was ik
slaafsch blijven gaan door 't gangetje van
't alledaagsch bestaan! Ik zou geleefd heb-
ben naast een man die nòoit mijn innigst
denken en voelen begrijpen kon... het
beste van mijn ziel zou ik hebben moe-
ten vernederen en ter neerdrücken, totdat
't geheel ten onder was gegaan...

PAUL (*met grooten ernst*).

Maar uw ziel die 't hóoge geluk zoekt...
moet daarvan afstand doen. Een andere
menschenziel... hij, lijdt daar te veel on-
der... Hij is héél ongelukkig, juffrouw
van Gelderen, héél erg bedroefd. Dat
mag geen mensch een ander aandoen.
Wij moeten hoog staan en... ingods-
naam de gevolgen dragen van een eens-
genomen besluit. Hij heeft ál zijn ver-
trouwen, ál zijn geluk in uwe toewijding
gelegd... dat kinderlijk vertrouwen moeten
wij hem teruggeven... niet waar?

EMMA (*met angstige verwondering*).

Wat... wat meent u?... Wat wil u
daarmee zeggen?

PAUL (*beteekenisvol, langzaam*).

U begrijpt me... Hij is te goed om
door ons te lijden... hij heeft recht op
een offer.

EMMA (*verschrikt*).

Een offer?! Het offer van... mijn her-
léving?!

PAUL (*als voren*).

Ja. Wij moeten hem weer gelukkig ma-
ken... O 't zal mooi zijn om dat offer te
brengen!

EMMA (*in groote bewondering, doet een
stap naar hem toe en neemt zijn hand*).

O... u staat hooger dan ik... u zou
dat offer willen brengen voor zijn geluk!
O, wat is u goed... u is béter dan ik...
véél beter dan ik. (*Zij knielt neer op
een knie, met zijn hand tegen haar voor-
hoofd*).

PAUL (*haar willende oprichten*).

Nee nee... doe dat niet... doe dat
toch niet...

EMMA (*haar hoofd buigend*).

Jawèl... laat me zoo blijven. Ik wil me
buigen, ik wil me vernederen... want ik
ben niet groot... ik ben niet goed! O
god, ik ben klein... héél klein maar, en
slecht... want ik kan dat offer niet bren-
gen... nu kán ik 't niet meer! Eisch dat
niet van me... vraag iets anders... vraag